

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์*

FACTORS AFFECTING ON LEARNING ORGANIZATIONS IN THE
DIGITAL ERA OF SCHOOLS UNDER THE SURIN SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

กรรทอง ไทโส¹, วสันต์ชัย กากแก้ว², และ พนา จินดาศรี³

Khrongtong Naklai¹, Vasanchai Kakkaew² and Phana Jindasri³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

¹⁻³Surindra Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: kaaaaaew@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ปัจจัยและระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวน 85 โรงเรียน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 โดยค่าความเชื่อมั่นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เท่ากับ 0.95 และค่าความเชื่อมั่นการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

* Received 5 August 2024; Revised 6 August 2024; Accepted 21 August 2024

ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สหสัมพันธ์
พหุคูณ และสมการถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้แก่ 1) โครงสร้างองค์กรและการ
สื่อสาร 2) บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ 3) เทคโนโลยี 4) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล 5)
วัฒนธรรมองค์กร และ 6) การจูงใจ โดยระดับปัจจัยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กับการ
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
มัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $(r) = 0.892$
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้ร้อยละ 79.90 อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้, ในยุคดิจิทัล, สถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study 1) factors and levels of factors affecting on learning organizations in the digital era; 2) levels of being learning organizations of schools in the digital era; 3) relationships between the factors affecting on learning organizations in schools in the digital era; and 4) factors affecting on learning organizations in schools in the digital era under the Surin Secondary Educational Service Area Office. The sample, obtained from a group of 70 schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office using the

stratified random sampling by collecting data from principals and teachers, was a 140 people. The instruments used for collecting data included a five-point rating scale questionnaire. The reliability of the questionnaire was at 0.96; the reliability of factors affecting on learning organizations in schools in the digital era was 0.95; and the reliability of being learning organizations of schools in the digital era was 0.89. The data analysis was performed using mean, standard deviation, the Pearson product-moment correlation coefficient and multiple regression analysis – enter method.

The research results were as followings:

1. The levels of factors affecting on learning organizations in the digital era under the Surin Secondary Educational Service Area Office Surin are 1) Organizational structure and communication 2) Supportive Learning Environment 3) Technology 4) Leadership in Digital Era 5) Corporate culture and 6) Motivation. The factors as an overall and each aspect were at high level.

2. The levels of being learning organizations in the digital era of schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office as an overall and each aspect were at high level.

3. The relationships between the factors affecting on learning organizations in the digital era of schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office provided a positive relationship with statistical significance at 0.01 level. The Pearson's coefficient (r) was 0.892, which the two variables had the positive relationship at a high level.

4. The factors affecting on learning organizations in the digital era of schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office provided a predictive power of 79.90 at 0.01 level of statistical significance.

Keyword: Factors influencing being a learning organization, in the digital age,
Educational institutions

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

หลังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติได้กำหนดหลักการการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ การศึกษาตลอดชีวิต การมีส่วนร่วม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน องค์กรทางการศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อพระราชบัญญัติฉบับนี้ ว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษาไทยทุกด้าน ทั้งการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพของบุคลากร และการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ส่งผลทำให้เกิดการคาดหวัง จากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาว่า สถานศึกษาจะมีวิธีการบริหารจัดการที่ทำให้องค์กรของตนประสบความสำเร็จในหลายด้าน แต่ละคนจึงต้องพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่เรียนรู้ตลอดเวลา เพราะความรู้ที่เคยมีมาในอดีตกำลังถูกท้าทายโดยความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) จึงเป็นองค์กรที่สามารถเรียนรู้วิธีสร้างองค์ความรู้เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะ ที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินกิจการไปสู่เป้าหมายร่วมกันขององค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาความเป็น

องค์กรแห่งการเรียนรู้ในภาครัฐเห็นว่าสถานศึกษา เป็นองค์กรให้บริการที่ผูกพันกับเรื่องของการสอนและการเรียนรู้เป็นหลักเป้าหมายสุดท้าย (Ultimate Goal) ของสถานศึกษา ก็คือการเรียนรู้ของนักเรียน (Student Learning) องค์กรแห่งการเรียนรู้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของบุคลากรทุกระดับ ตั้งแต่ปัจเจกบุคคลและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการดำเนินงาน การแบ่งปันความรู้และทักษะในการทำงาน เพื่อรองรับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2556) โดยบุคลากรในองค์กรเป็นผู้สร้างความรู้ในองค์กรมีการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะส่งผลต่อเป้าหมายและความสำเร็จขององค์กร โดยองค์กรต้องสร้างความสามารถให้บุคลากรให้มี การเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง จะเป็นแนวทางการสร้างองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) จึงได้รับความสนใจทั้งแวดวงวิชาการและการบริหารจัดการต่าง ๆ ซึ่งเซ็นเก้ (Senge, 2002 : 7-8) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีองค์กรแห่งการเรียนรู้จะเป็นตัวผลักดันทำให้เกิดการเรียนรู้ทั่วทั้งองค์กร มีองค์ประกอบด้วยกัน 5 ประการ คือ 1) การเป็นบุคคลที่รอบรู้ 2) การมีรูปแบบความคิด 3) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 5) การคิดอย่างเป็นระบบ เพราะการเรียนรู้เป็นกุญแจไปสู่การพัฒนาองค์กรให้มีศักยภาพและมีความยืดหยุ่น โดยอาศัยความสามารถของมนุษย์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและแก้ไขตนเองให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว (วรรณะ บุชบา, 2553) กล่าวถึงกลไกสำคัญที่จะส่งผลให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไว้ดังนี้ 1) การจัดโครงสร้างองค์กรให้ส่งเสริมต่อการสอนและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 2) การพัฒนาวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์กรให้เป็นระบบเปิด 3) การจูงใจบุคลากรให้มีความมั่นคงในอาชีพ 4) การป้องกันรูปแบบการเมืองที่ไม่ถูกต้อง 5) การมีภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง 6) การมีระบบการติดต่อสื่อสารที่เป็นแบบเปิดและต่อเนื่อง 7) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สอดคล้องกับ วรรณะ บุชบา (2553 : 115) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามี 5 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร 2) ปัจจัยด้านผู้บริหาร/ผู้นำ 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) ปัจจัยด้านการจูงใจและ 5) ปัจจัยด้านบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้

ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการหลายๆ ท่าน เป็นปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 6 ปัจจัย คือ 1) โครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร 2) บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ 3) เทคโนโลยี 4) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล 5) วัฒนธรรมองค์กร และ 6) การจูงใจ ปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัย จะเป็นตัวส่งเสริมทำให้สถานศึกษาก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลได้จากความสำคัญขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีปัจจัยอะไรบ้างและอยู่ในระดับใด
2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีอิทธิพลต่อกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีความสัมพันธ์เป็นไปในทางบวก

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ทุกด้าน มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 85 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 85 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางของ (Krejcie and Morgan) และผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และ หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวน 140 คน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา จำนวน 6 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) โครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร 2) บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ 3) เทคโนโลยี 4) ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล 5) วัฒนธรรมองค์กร 6) การจูงใจ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert)

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีรายละเอียดของวิธีการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา

2. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่างๆ กำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

3. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ตามขอบเขตและนิยามศัพท์เฉพาะ พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในการทำแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

5. นำแบบสอบถามที่รับการปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรจำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนน หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.962 โดยค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา เท่ากับ 0.950 และค่าความเชื่อมั่นของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สถานศึกษา เท่ากับ 0.890

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ในกูเกิลฟอร์ม (Google Form) แล้วนำไปรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ขอข้อมูลรายชื่อของโรงเรียนในเขตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2566 และมาดำเนินการสุ่มตัวอย่าง

2. ขอนหนังสือรับรองจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถาม โดยส่งลิงก์ตำแหน่งที่อยู่เว็บ (Uniform Resource Locator) ของกูเกิลฟอร์ม (Google Form) ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ที่ขอจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดจำนวน 140 ฉบับ และขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะติดตามยืนยันการตอบแบบสอบถามกลับคืน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์ผลจากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis- Enter Method) โดยตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันในสถานศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศประกอบด้วยเพศชายจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 59.29 และเพศหญิงจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 40.71 จำแนกตามระดับการศึกษา ประกอบด้วยปริญญาตรี 113 คน คิดเป็นร้อยละ 80.71 ปริญญาโท 23 คน คิดเป็นร้อยละ 16.43 และปริญญาเอก 4

คน คิดเป็นร้อยละ 2.86 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และครู จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษา	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. โครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร	4.32	0.54	มาก	2
2. บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้	4.29	0.49	มาก	4
3. เทคโนโลยี	4.29	0.59	มาก	5
4. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล	4.36	0.44	มาก	1
5. วัฒนธรรมองค์กร	4.30	0.55	มาก	3
6. การจูงใจ	4.26	0.52	มาก	6
รวม	4.30	0.46	มาก	-

จากตารางที่ 46 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}= 4.30$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.44) โครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.54) วัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X}= 4.30$, S.D.=0.55) บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.29$, S.D.=0.49) เทคโนโลยี ($\bar{X}= 4.29$, S.D.=0.59) และการจูงใจ ($\bar{X}= 4.26$, S.D.=0.52)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา	ค่าสถิติ		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. พลวัตแห่งการเรียนรู้	4.36	0.44	มาก	2
2. การปรับเปลี่ยนองค์กร	4.31	0.42	มาก	4
3. การให้อำนาจและสร้าง ความสามารถให้บุคลากร	4.32	0.45	มาก	3
4. การจัดการความรู้	4.27	0.41	มาก	5
5. การเพิ่มความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยี	4.37	0.33	มาก	1
รวม	4.32	0.33	มาก	-

จากตาราง พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.32$, S.D.=0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.32) พลวัตแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.36$, S.D.=0.44) การให้อำนาจและสร้างความสามารถให้บุคลากร ($\bar{X}= 4.32$, S.D.=0.45) การปรับเปลี่ยนองค์กร ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.42) และการจัดการความรู้ ($\bar{X}= 4.27$, S.D.=0.41)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X	Y
X ₁	1.000							
X ₂	.526**	1.000						
X ₃	.591**	.603**	1.000					
X ₄	.501**	.522**	.594**	1.000				
X ₅	.538**	.605**	.789**	.659**	1.000			
X ₆	.606**	.544**	.727**	.624**	.777**	1.000		
X	.760**	.760**	.882**	.781**	.887**	.869**	1.000	
Y	.669**	.705**	.770**	.693**	.796**	.779**	.892**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยได้

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อค้นหาอำนาจพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ปัจจัย	b	S. E.	β	t	P
ค่าคงที่ (Constant)	1.501	.132		11.339	.000
โครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร X ₁	.095	.031	.158	3.012	.003**
บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ X ₂	.147	.035	.222	4.239	.000**
เทคโนโลยี X ₃	.071	.035	.139	2.014	.046*
ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล X ₄	.097	.035	.150	2.762	.007**
วัฒนธรรมองค์กร X ₅	.126	.046	.209	2.754	.007**
การจูงใจ X ₆	.120	.040	.204	2.994	.003**

ปัจจัย	b	S.E.	β	t	P
R = 0.894, R ² = 0.799, Adj R ² = 0.790, S.E.est = 0.152					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 6 ตัวแปร มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา คือ บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ (X_2) ($\beta = 0.222$) มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสูงสุด รองลงมาได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร (X_5) ($\beta = 0.209$) การจูงใจ (X_6) ($\beta = 0.204$) โครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร (X_1) ($\beta = 0.158$) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล (X_4) ($\beta = 0.150$) และเทคโนโลยี (X_3) ($\beta = 0.139$) ตามลำดับ โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 79.9 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.15 สามารถสร้างสมการพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 1.501 + 0.147^{**} X_2 + 0.126^{**} X_5 + 0.120^{**} X_6 + 0.095^{**} X_1 + 0.097^{**} X_4 + 0.071^* X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_y = 0.222^{**} Z_{x_2} + 0.209^{**} Z_{x_5} + 0.204^{**} Z_{x_6} + 0.158^{**} Z_{x_1} + 0.150^{**} Z_{x_4} + 0.139^* Z_{x_3}$$

อภิปรายผล

1. ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล โครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ เทคโนโลยี และการจูงใจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสุรินทร์ มีนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งมีการส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถการกำหนด กลยุทธ์ ทิศทาง และแนวทางในการเปลี่ยนแปลงการทำงานของตนเอง หน่วยงานและองค์กร มีการส่งเสริมศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความรู้สถานการณ์องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการ ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ นำความรู้มาวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ ปรับปรุงให้ทันสมัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง กำหนดแนวทางการทำงานตามความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วิเคราะห์ความเชื่อมโยงนโยบายของต้นสังกัด นำผลการวิเคราะห์มากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ แผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ชัดเจนก่อให้เกิดความร่วมมือแรงร่วมใจเพื่อนำพาองค์กร ไปสู่เป้าหมายร่วมกัน รับฟังความคิดเห็น ให้ข้อมูล คำแนะนำวางแผนกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสมาชิก วิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ กำหนดกลยุทธ์และทิศทางการทำงานโดยเชื่อมโยงและกระตุ้นให้สมาชิกตระหนักถึงการมีส่วนร่วมและทำงานร่วมกันเป็นทีม บริหารสถานศึกษาได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผลงานมีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับ ชุดิรัตน์ กาญจนธนะชัย (2562) ได้ศึกษาวิจัย ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลหมายถึง ความสามารถในการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นและจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพโดย ใช้ความรู้ความสามารถในด้านดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานในองค์กร นำดิจิทัลเข้าไปใช้ในการทำงาน สนับสนุนทรัพยากรดิจิทัล และส่งเสริมให้บุคลากรร่วมมือร่วมใจในการทำงาน มีการสื่อสารด้วยวิธีการดิจิทัล และสอดคล้องกับ ดารุวรรณ ถวิลการ (2564) ได้กล่าวว่า ความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับสุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์เป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำ

เทคโนโลยีมาใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชนันท์ สุขนิคม (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า ด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

2. ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การเพิ่ม ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การปรับเปลี่ยนองค์กร พลวัตแห่งการเรียนรู้ การให้อำนาจ และสร้างความสามารถให้บุคลากร และการจัดการความรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเป็น ผู้นำในการใช้สารสนเทศ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยมีแผนการนำสารสนเทศ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา ความสามารถของครูด้านการออกแบบนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ใช้สารสนเทศ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ส่งเสริมครูเข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ พัฒนาตนเองตาม บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และพัฒนาสถานศึกษาและสังคม พัฒนาด้วยตนเอง ตาม หลักเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามี บทบาทในการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก ทุกคนในสังคมต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวและพัฒนาตนเอง ให้ทันกับเทคโนโลยีต่างๆที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ตัวเองสามารถอยู่ในสังคมที่มีการ เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์ เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่ต้องมีการเรียนรู้เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นสิ่งสำคัญที่ จะเป็นตัวขับเคลื่อนสถานศึกษา ให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงและนำพาสถานศึกษาไปสู่ เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับบุญใจ ศรีสถิตนรากร (2551) ได้กล่าวว่า องค์กรแห่งการ เรียนรู้ หมายถึง องค์กรที่มีความเป็นพลวัต บุคลากรมีความตื่นตัวตลอดเวลา มีความไวต่อการ รับรู้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรและสภาพแวดล้อมภายในองค์กร มี การเรียนรู้และปรับเปลี่ยนองค์กรก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง มีความใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และ พัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่ก้าวทันกับวิทยาการสมัยใหม่และสามารถคิดค้นนวัตกรรมโดยนำ หลักการจัดการความรู้และเทคโนโลยีมาประยุกต์ในการเรียนรู้ทั้งระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และ ระดับองค์กร สอดคล้องกับ สายรุ่ง เฟื่องสินธุ์ (2556) กล่าวว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์กรที่เกี่ยวข้องด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความคิดใหม่ๆ มีการถ่ายทอดความรู้

ทักษะและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีสื่ออุปกรณ์ต่างๆ และบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมคิดร่วมทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณะ บุชบา (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กชนันท์ สุขนิคม (2562, หน้า 104) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.892 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละปัจจัย พบว่า วัฒนธรรมองค์กร มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์สูงสุด รองลงมาคือ การจูงใจ เทคโนโลยี บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และโครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัย ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร การจูงใจ เทคโนโลยี บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และโครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร เป็นเหตุหรือองค์ประกอบที่เกื้อหนุนค้ำจุนที่ทำให้องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับการดำเนินงานตามนโยบายของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการประเมินชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาครูมีส่วนช่วยให้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามีการพัฒนาที่ดีขึ้น จึงมีความสัมพันธ์กันในทางบวกช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขัน องค์กรแห่งการเรียนรู้ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีกระบวนการทำงานที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เกิดขึ้นภายในองค์กร การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันของ

หน่วยงานภาครัฐ จึงถือเป็นสิ่งจำเป็นและสิ่งสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรณะ บุชบา (2593) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่า โดยภาพรวมปัจจัยที่ส่งผล ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความสัมพันธ์ในทางบวก ในระดับมากที่สุด ($r_{xy} = 0.933$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 สอดคล้องกับผล การศึกษาของ เปรมศิริ เนื้อเย็น (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในภาพรวม มี 4 ด้าน คือ ปัจจัยการจูงใจ ปัจจัยโครงสร้างองค์กร ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กร และปัจจัย บรรยากาศที่ส่งเสริมสนับสนุน มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{xy} = 0.909$) อย่าง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรรษา ไพโรเลิศ (2557) ได้ ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการบริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์ในทางบวก อยู่ในระดับมาก ที่สุด ($r_{xy} = 0.953$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภาวดี ลาภเจริญ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับ มากที่สุด ($r_{xy} = 0.850$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา คือ บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ มี อิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสูงสุด รองลงมาได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร การจูงใจ โครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และ เทคโนโลยี ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 6 ตัวร่วมกันมีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 79.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจมาจากบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรณะ บุชบา (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรธชา ไพโรเลิศ (2557, หน้า 110) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศ โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยด้านบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ มี ส่วนช่วยให้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยสถานศึกษาจัดสภาพบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมโดยมีจัด สถานที่ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดสภาพบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในองค์กรและสถานศึกษามีการติดต่อสื่อสารที่ สะดวกรวดเร็ว สอดคล้องของมาร์ควอร์ดท์ (Marquardt, 1996, p. 34) กล่าวว่า เป็นองค์กรที่มีบรรยากาศของการเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและกลุ่มอยู่ร่วมกัน ซึ่งสามารถที่จะถ่ายทอดหรือสอน บุคลากรภายในองค์กรของตนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ สามารถเข้าใจในสรรพสิ่งต่างๆ ช่วย ลดความผิดพลาดและก่อให้เกิดความสำเร็จในองค์กร รวมทั้งยังส่งผลให้บุคลากรตระหนักใน การเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ สรุปผลโดยรวมและรายด้าน ได้ดังนี้

- 1) ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ

การจูงใจ โครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และเทคโนโลยี 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การปรับเปลี่ยนองค์กร พลวัตแห่งการเรียนรู้ การให้อำนาจและสร้างความสามารถให้บุคลากร และการจัดการความรู้ 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หากพิจารณาปัจจัยรายด้าน วัฒนธรรมองค์กร มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสูงสุด รองลงมา คือ การจูงใจ เทคโนโลยี บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และโครงสร้างองค์กรและการสื่อสาร ตามลำดับ และ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา คือ บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสูงสุด รองลงมาได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร การจูงใจ โครงสร้างองค์กร และการสื่อสาร ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล และเทคโนโลยี ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 6 ตัว ร่วมกันมีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 79.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังนี้ 1) ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า การจูงใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีการแสวงหาความรู้อย่างจริงจัง ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา สร้างความรักความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กร ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีการยกย่องชมเชย ให้รางวัลแก่บุคลากรเพื่อสร้างแรงบันดาลใจต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้เกิดขึ้น จนกลายเป็นแรงจูงใจภายในที่จะปฏิบัติงานให้เกิดผล

สำเร็จในที่สุด 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า การจัดการความรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น การที่จะมุ่งเน้นในสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลนั้น ผู้บริหารต้องมีนโยบายจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้บุคลากรในองค์กรสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น เก็บรักษาและสืบค้นความรู้อย่างเป็นระบบ ข้อมูลจากภายในและภายนอกองค์กรที่บุคลากรสามารถเข้าสู่ระบบได้โดยง่าย และการถ่ายโอนความรู้ในการนำไปใช้ประโยชน์ผ่านช่องทางทางสื่อสารและเทคโนโลยีต่างๆ ร่วมกัน 3) ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ อยู่ในระดับสูง วัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์มากที่สุด สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมระบบการจัดการความรู้ เพื่อมุ่งสู่การ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งบุคลากรทำงานโดยเน้นคุณธรรม นำความรู้ และมีการสืบทอดวัฒนธรรมการทำงานที่ดีของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาต่อไป และ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ที่สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้ดีที่สุดในอันดับต้นๆ คือ บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีส่วนในการสนับสนุนการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ ความคิดอิสระและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ สร้างความรักและผูกพันต่อองค์กร จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณภาพของบุคลากร เพื่อประโยชน์ต่อสถานศึกษาต่อไป **ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป** 1) ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อให้มีรูปแบบและแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป และ 2) ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกในการนำไปเป็นส่วนประกอบในการพัฒนาองค์กร เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กชนันท์ ศุขนิคม และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ สอนสุนันทา, 9(3), 104-113.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุตีรัตน์ กาญจนธนชัย. (2562). ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ดาวรสุวรรณ ถวิลการ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัล. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญใจ ศรีสถิตย่นรากร. (2551). ภาวะผู้นำและกลยุทธ์การจัดการองค์การพยาบาลในศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปรมศิริ เนื้อเย็น. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- พรรษา ไพโรเลิศ. (2557). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- วรรณะ บุชบา. (2553). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน ปรัชญาดุष्ฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). วิถีวิทยาการประเมินความสำเร็จของการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สายรุ้ง เฟื่องสินธุ์. (2556). การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสำนักงานเขตจอมทองสังกัดกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

สุภาวดี ลาภเจริญ, วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรารมณ์ และ อัจฉรา นิยมภา. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, 1(1), 81-98.

สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Marquardt, M. J. (1996). Building the learning organization: a systems approach to quantum improvement and global success. New York: McGraw-Hill.

Senge, P. M. (1990). The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization. New York : McGraw – Hill.